

Een passie voor Deventer historie, verzamelen en schrijven

René Berends is docent Nederlands bij de pabo in Deventer. Daarnaast is hij onderzoeker bij het lectoraat Vernieuwingsonderwijs. Hoewel dit laatste zeker een passie van hem is, houdt hij zich in zijn vrije tijd vooral bezig met verzamelen.

Lidy Uiterwijk Winkel

René Berends in zijn 'verzamelkamer' (Foto: Auke Pluim)

Foto: Auke Pluim

Hoe is deze passie ooit begonnen?

“Heel lang geleden, toen ik in de linnenkast van mijn moeder aan het snuffelen was, stuitte ik op een stapel ansichtkaarten. Het waren allemaal afbeeldingen van Deventer en

één daarvan was een foto van de schipbrug. Ik nam deze ansichtkaart mee naar beneden en toonde hem aan mijn moeder. Ik vond dat enorm grappig, een brug op bootjes. In plaats van mij erover te vertellen vroeg mijn moeder mij wat ik in haar linnenkast te zoeken had. Ik mocht de kaart wel houden en op een gegeven moment had ik er twee. Dan heb je een verzameling en op dat moment is mijn fascinatie voor verzamelen ook wel zo ongeveer begonnen.”

Maar op de foto van jou bij dit artikel staan geen ansichtkaarten.

“Op een gegeven moment had ik vijfduizend kaarten van Deventer, soms wel 120 verschillende kaarten van één object. Ik vind dat een verzameling een grens moet hebben en mijn grens was dat alle ansichtkaarten van Deventer waren. Op een gegeven moment wist ik het wel. Ik ontdekte in die tijd dat er ook heel veel prachtig reclamemateriaal is uit die tijd. Dat ben ik gaan verzamelen in de slaapkamer van mijn dochter, nadat zij het huis uit ging. Elke vorm van reclame heeft een verhaal, een historie. Ik vind het ontzettend interessant om te kijken hoe de geschiedenis van zo’n bedrijf er dan uitziet, van de mensen die er werkten. Ik ontdekte dat er heel veel diverse kleine fabriekjes in de stad zijn geweest. 89 sigarenfabriekjes bijvoorbeeld. Ik vond dat zo interessant dat ik van al dat reclamemateriaal een boek heb gemaakt, *Deventer maakt reclame*. In dat boek kon ik heel mooi mijn passies samenbrengen. Ik ben enorm geïnteresseerd in de historie van Deventer, ik houd van verzamelen én van schrijven. Mijn boek staat vol leuke woordgrappen en verschillende reclameuitingen. Mondelinge reclame, grappige uitspraken bijvoorbeeld, advertenties, merken en mascottes. “

Waarom juist reclames van vroeger?

“Die reclames van vroeger zijn geweldig. Ik heb bijvoorbeeld een reclamefolder waarop een vrouw, waarschijnlijk moeder, in de keuken staat. Ze heeft een prachtige jurk aan en in haar haar is enorm veel moeite gestoken, ze lijkt zo van de kapper te komen. Op het aanrecht staat een taart, die ze net gebakken heeft. En van buiten kijken een man en twee

kinderen verlekkerd naar binnen. Een geweldig stereotype! Als je in een verhaal duikt van een verpakking of een bord dat je vindt, stuit je op de leukste verhalen. Zo is er in Deventer een fabriek die zeep maakte. Als je dat vroeger wilde kopen, kreeg je een vetvrij papiertje met daarop een kwak groene, zachte zeep. Op een gegeven moment besloten zij dat ze de zeep voorverpakt wilden gaan verkopen, in kartonnen kuipjes, daar moest dan ook een naam op. Omdat men in Deventer toch al een *kwak* zeep kocht, noemden zij het product kwak. Dat is toch een heerlijk verhaal?”

Hoe kom je eigenlijk aan al die verzamelobjecten?

“Soms loop je er ook gewoon tegenaan. Ik was een keer een dag met het gezin naar Den Haag en terwijl mijn vrouw met de kinderen naar het strand ging, wilde ik bij een kruidenierszaak nog wat dropjes kopen. In die zaak stonden geweldige blikken en ik zag dat er één uit Deventer kwam. Uiteindelijk kwam ik die winkel uit zonder dropjes maar mét het blik. Maar ik zoek ook veel op Marktplaats en bezoek af en toe beurzen met mijn vrouw. Mijn vrouw vindt het ook enorm interessant maar weet niet altijd precies wat ik zoek en wat we al hebben. Ze vond overigens wel een keer een héél leuk object, op een beurs in Eindhoven. Dat was het merkje van een fiets uit Deventer. In 1933 werd Go-Ahead voor de vierde (en laatste, tot nu toe) keer landskampioen. De voorzitter van de club was meneer Polak en hij had naast zijn werk voor Go-Ahead tevens een fietsenwinkel. Hij had als fietsenhandelaar een stel fietsen op de kop weten te tikken en is deze in eigen beheer, met een eigen merk, gaan verkopen. Zijn dochter heette Rozet en als je dat omdraait staat er Tezor, het merk van deze fietsen. Enfin, Go-Ahead werd kampioen en meneer Polak had voor alle eerste elftalspelers een fiets. Het waren wel wat inferieure fietsen. Het verhaal gaat dat keeper Leo Halle het veld af wilde fietsen, er iemand bij hem achterop sprong en dat ze vervolgens beide door de fiets heen zakten. Of het nou waar is of niet, ook dit is een geweldig verhaal!”